

Начало > Съдебни процедури > Граждански дела > Срокове в процеса Срокове в процеса

Словения

1 Какви видове срокове съществуват в рамките на гражданските производства?

Съгласно процесуалното право на Словения, срокът е период от време, ограничен от два момента (началото и края на периода), в рамките на който може да бъде извършено и, по изключение, не може да бъде извършено определено процесуално действие.

Словенското право признава различни срокове:

материалноправни и процесуални срокове: материалноправните срокове са срокове, определени от материалното право за упражняване на права, и се разделят на преклузивни срокове, с изтичането на които правото се погасява по закон, и давностни срокове, при които дадено право вече не може да бъде упражнено, ако противната страна възрази. Процесуалните срокове са срокове, определени за извършването на процесуални действия;

законоустановени и съдебни срокове: законоустановените срокове и тяхната продължителност се определят пряко в законите, докато съдебните срокове се определят от съда предвид всички обстоятелства по конкретното дело;

подлежащи на удължаване и неподлежащи на удължаване срокове: съдебните срокове могат да бъдат удължавани, докато законоустановените не могат;

субективни и обективни срокове: субективните срокове започват, когато отговарящо на определени условия лице узнае за конкретно събитие или получи възможност да извърши процесуално действие, докато обективните срокове започват, когато настъпи конкретно обективно обстоятелство;

процесуални преклузивни и индикативни срокове: при изтичането на преклузивния процесуален срок процесуалното действие, за което се прилага срокът, вече не може да бъде извършено с действителен резултат, докато неспазването на индикативен срок не води до преки правни последици.

2 Списък на неработните дни в съответствие с Регламент (ЕИО, Евратом) № 1182/71 от 3 юни 1971 г.

Съгласно Наредба № 1182/71, „работен ден“ означава всички дни, различни от официални празници, съботи и недели. Следните **официални празници** са определени за неработни дни в Словения в Закона за официалните празници и неработните дни в Република Словения (*Zakon o praznikih in dela prostih dnevih v Republiki Sloveniji*):

1 януари — Нова година;

8 февруари — Ден на Прешерен, празник на словенската култура;

27 април — Ден на въстанието срещу окупацията;

1 и 2 май — Майски празници;

25 юни — Ден на държавността;

1 ноември — Все светии;

26 декември — Ден на независимостта и обединението.

Неработните дни в Словения включват също:

Великден и Светли понеделник;

15 август — Успение Богородично;

31 октомври — Ден на реформацията;

25 декември — Коледа.

3 Какви са общите правила, приложими за сроковете по различните граждански производства?

Общите правила за процесуалните срокове в словенското право са уредени в Закона за гражданско производство — ЗГП (*Zakon o pravdnem postopku*). Членове 110—112 и членове 116—120 от ЗГП са пряко приложими в гражданското производство и, с необходимите изменения, в охранителни производства, изпълнителни и обезпечителни производства, както и в производства за принудително уреждане на сметки с кредитори или обявяване в несъстоятелност поради неплатежоспособност на дадено предприятие или неговата ликвидация.

4 Когато дадено действие или формалност трябва да се извърши в определен срок, от кой момент започва да тече този срок?

Словенското право признава гражданското броене на периоди от време, които се изчисляват в дни. Сроковете се изчисляват в дни, месеци и години. Ако даден срок е изразен в дни, денят на връчването на съдебен документ или денят на събитието, от което започва срокът, не се включва в срока. Вместо това първият ден на срока е първият следващ ден. Срокове, изразени в месеци или години, изтичат в края на деня през последния месец или година, който е със същата дата като деня, в който е започнал срокът. Ако в последния месец няма такъв ден, срокът изтича в последния ден на този месец. В тези случаи срокът започва в деня, в който е настъпило събитието, от което се брои срокът (например ако процесуално действие трябва да бъде извършено в срок от една година от връчването на документ и връчването е настъпило на 25 април 2005 г., срокът изтича на 25 април 2006 г.). Ако последният ден на даден срок е събота, неделя, официален празник или друг неработен ден, определен като такъв в Закона за официалните празници и неработните дни в Република Словения (вж. точка 2 по-горе), срокът изтича на първия следващ работен ден. Горепосочените дни не оказват влияние върху началото и хода на производството, тъй като срокът тече без прекъсване. Изключение от това правило е съдебната ваканция (между 15 юли и 15 август), през която не може да започне да тече срок; вместо това срокът започва на първия ден след съдебната ваканция.

Събитията, след които започват да текат срокове, най-често са връчване на съдебен документ, иск от противната страна или непроцесуално събитие.

5 Възможно ли е начинът на предаване или връчване на документите (лично връчване чрез връчител или по пощата) да се отрази или да промени началния момент, от който тече срокът?

Съгласно словенското законодателство, документи се връчват по пощата, от съдебен изпълнител, в съд или по друг начин, предвиден от закона.

Когато даден срок започва да тече от връчването, методът на връчване на документите не оказва влияние върху началния му момент. Срокът започва да тече от момента, когато връчването бъде действително извършено или се смята, че е извършено в съответствие със закона.

Връчването на документи е уредено в член 132 и сл. от ЗГП. В тях се прави разграничение между неличното (обикновеното) и личното връчване и връчването чрез защитени електронни канали, което също може да бъде лично или обикновено.

При **неличното връчване на документи** (членове 140 и 141 от ЗГП) връчването се смята за извършено в деня, в който връчителят даде документите на адресат в дома му или на работното му място. Ако адресатът не може да бъде открит в дома му, документите могат да бъдат дадени на пълнолетен член на домакинството му. Ако връчителят връчва документите на работното място на адресата, който не се намира там в момента на връчването, или връчителят не може да достигне до лицето поради работните процедури на работното място, връчването се смята за извършено когато документите бъдат дадени на лице, упълномощено да приема поща, или на лице, което работи на това работно място. Ако адресатът живее в място за настаняване и връчителят не може да го намери там, документите се дават на лице, което е упълномощено да приема поща за живущите на това място. Сроктът започва в деня след връчването. Ако връчването не е възможно, връчителят оставя документите в пощенска кутия по адреса на местопребиваване, като в този случай се смята, че връчването е извършено в деня на оставянето на документите в пощенската кутия. Ако адресатът няма пощенска кутия или тя е неизползваема, документите могат да бъдат доставени на съда, който е поискал връчването, или на местен пощенски клон, като на входната врата на дома се остави съобщение за връчване, в което се посочва къде могат да бъдат получени документите. Връчването се смята за извършено в деня на поставяне на съобщението за връчване на вратата. Пощенският клон съхранява документите в продължение на 30 дни. Ако адресатът не вземе документите в този срок, те се връщат на съда. Ако документите трябва да бъдат връчени на юридическо лице, регистрирано в регистъра, или на едноличен предприемач и не е възможно връчване на адреса на обекта, вписан в регистъра, връчването се извършва чрез оставяне на документите или на съобщението за връчване на адреса, вписан в регистъра, при условие, че такъв адрес действително съществува.

Лично връчване (членове 142 и 143 от ЗГП) се извършва, когато връчването се отнася до иск, съдебно решение, срещу което е разрешено обжалване или извънредно правно средство за защита, платежно нареждане за съдебна такса за подаване на заявления по член 105а от ЗГП, покана за съдебно заседание за уреждане на спор или за първото главно съдебно заседание. Други документи се връчват лично само когато се изисква от закона или когато съдът прецени, че това е необходимо, защото документите са оригинали или по някаква друга причина изискват по-голяма предпазливост. Сроктът започва да тече в деня след връчването. Сроктът може да изтече в неработен ден; това означава, че ако срокът изтече в неработен ден, той не се удължава до следващия работен ден.

Ако се изисква директно лично връчване, но то не е възможно, връчителят може да остави документа в пощенска кутия или да постави на входната врата на дома съобщение за документи, посочващо 15-дневен срок, в който адресатът може да вземе документите от местен пощенски клон, когато е направен опит за връчване по пощата, или от съда, който е наредил връчването. Връчването се смята за извършено, когато адресатът вземе документите от пощата, или след изтичането на 15 дни, ако адресатът не вземе документите. Когато адресатът не вземе документите се смята, че срокът е започнал да тече в деня след връчването или деня, в който връчването се смята за извършено.

Електронно връчване на документи може да се извършва чрез защитени електронни средства. Информационната система на съдилищата автоматично изпраща документите на регистрирания в нея адрес за връчване или на защитена електронна пощенска кутия чрез юридически или физически лица, които извършват връчване на документи чрез защитени електронни средства като регистрирана дейност въз основа на специално разрешение от Министерството на правосъдието. Адресатът трябва да получи документите в срок от 15 дни. Адресатът сваля документите от информационната система, като се идентифицира по установения начин, подписва електронно доказателството за връчването и го връща на подателя чрез защитени електронни средства. Връчването се смята за извършено в деня, в който адресатът приеме електронните документи. Ако документите не бъдат приети в рамките на 15 дни, връчването се смята за извършено след изтичането на този срок. Адресатът трябва да разполага с време да се запознае със съдържанието на документите от най-малко три месеца след изтичане на 15-дневния срок след получаване на електронните документи. Ако адресатът не сваля документите се смята, че срокът е започнал да тече в деня след връчването или деня, в който връчването се смята за извършено. **Трябва да се подчертае, че независимо от наличието на законово правно основание, електронното връчване все още не е възможно в гражданското и търговското съдебно производство, с изключение на изпълнителното производство, производството по несъстоятелност и производството в имотния регистър. Във връзка с използването на електронни операции, моля вижте темата „автоматизирана обработка“.**

6 Ако срокът започва да тече от настъпването на дадено събитие, денят на настъпване на събитието включва ли се в срока?

Когато даден срок е изразен в дни, денят на връчването на съдебен документ или денят на събитието, от което започва срокът, не се включва в срока; вместо това първият ден на срока е денят след връчването на съдебния документ или денят след събитието.

Срокове, изразени в месеци или години, изтичат в края на деня през последния месец или година, който е със същата дата като деня, в който е започнал срокът. Ако в последния месец няма такъв ден, срокът изтича в последния ден на този месец. В тези случаи срокът започва в деня, в който е настъпило събитието, от което се брои срокът (например ако процесуално действие трябва да бъде извършено в срок от една година от връчването на документ и връчването е настъпило на 25 април 2005 г., срокът изтича на 25 април 2006 г.).

7 Когато срокът се брои в дни, посоченият брой дни до календарни дни ли се отнася или до работни дни?

Когато даден срок е изразен в дни, това означава календарни дни. Сроковете текат без прекъсване, като включват съботите, неделите и неработните дни. Например ако съдебно решение е връчено в петък, срокът за обжалване започва да тече в събота. Ако последният ден на срока е събота, неделя, официален празник или друг неработен ден, определен като такъв в Закона за официалните празници и неработните дни в Република Словения, срокът изтича на първия следващ работен ден.

При изчисляването на сроковете е необходимо да се прилагат и специалните правила на член 83 от Закона за съдилищата (*Zakon o sodiščih*), които уреждат съдебните ваканции. Между 15 юли и 15 август съдилищата провеждат заседания и постановяват решения единствено по спешни дела, които са определени като такива от закона (възбрани, попечителство и грижи за деца, задължения за издръжка и т.н.). Освен в неотложни случаи, процесуалните срокове спират да текат. Ако връчване е извършено по време на съдебната ваканция (например на 20 юли), процесуалният срок започва да тече в деня след последния ден на съдебната ваканция, който е 16 август. Също така процесуалните срокове не могат да изтекат по време на съдебната ваканция. Например ако връчването е извършено на 10 юли, 15-дневният срок изтича на 26 август. Съдебната ваканция прекъсва сроковете.

8 А когато този срок се брои в седмици, месеци или години?

Словенското право не изразява сроковете в седмици. Сроковете се изчисляват в дни, месеци и години. Съботите, неделите и другите неработни дни не оказват влияние върху срока, а срок не може да изтече в такъв ден. Ако последният ден на даден срок е събота, неделя, официален празник или друг неработен ден, определен като такъв в Закона за официалните празници и неработните дни в Република Словения, срокът изтича на първия следващ работен ден.

Разпоредбите на Закона за съдилищата относно сроковете по време на съдебната ваканция не са достатъчни за сроковете, които са изразени в месеци или години, и за които член 111, параграф 3 от ЗГП предвижда, че изтичат в деня, чиято дата съответства на датата, на която е започнал да тече срокът. Съдебната ваканция не засяга сроковете, изразени в години. Съгласно съдебната практика сроковете, изразени в месеци, не текат

по време на съдебната ваканция и по този начин се удължават с един месец (например тримесечен процесуален срок, който започва да тече на 20 юни, изтича на 20 септември, а тримесечен срок, който би изтекъл по време на съдебната ваканция, например на 5 август, се удължава с един месец и изтича на 5 септември).

9 Кога изтича срокът, ако се брои в седмици, месеци или години?

Срокове, изразени в месеци или години, изтичат в края на деня през последния месец или година, който е със същата дата като деня, в който е започнал срокът. Ако в последния месец няма такъв ден, срокът изтича в последния ден на този месец (например ако конкретно процесуално действие трябва да бъде извършено в срок от една година от връчването на документите и документите са връчени на 25 април 2005 г., срокът изтича на 25 април 2006 г.; ако конкретно процесуално действие трябва да бъде извършено в срок от един месец от връчването, което е извършено на 31 май 2005 г., последният ден на срока е 30 юни 2005 г.).

10 Ако срокът изтича в събота, неделя, неработен ден или на официален празник, той удължава ли се до първия следващ работен ден?

Сроковете не изтичат в събота, неделя или други неработни дни. Ако последният ден на даден срок е събота, неделя, официален празник или друг неработен ден, определен като такъв в Закона за официалните празници и неработните дни в Република Словения, срокът изтича на първия следващ работен ден.

11 Съществуват ли обстоятелства, при които сроковете се удължават? При какви условия може да се ползва такова удължаване на срока?

Единствено сроковете, определени от съд, или така наречените съдебни срокове (член 110 от ЗГП), могат да бъдат удължавани. Съдебен срок може да бъде удължен от съда по искане на дадена страна, когато съществуват основателни причини за удължаването му. Удължаване на срока трябва да бъде поискано преди изтичането му. Сроковете, предвидени в закон, не могат да бъдат удължавани. Разпоредбата относно невъзможността за удължаване на законоустановените срокове е задължителна.

12 Какви са сроковете за обжалване?

Страните могат да обжалват съдебно решение или определение, постановено на първа инстанция, в общия срок от 30 дни след връчването на преписа от съдебното решение и 15 дни след връчването на преписа от постановеното на първа инстанция определение, освен ако ЗГП (член 333 или член 363, параграф 2) не предвижда друго.

По-кратък 15-дневен срок за обжалване е предвиден при спорове във връзка с менителници или чекове (член 333 от ЗГП), а 8-дневен срок — при спорове за нарушаване на владение (член 428 от ЗГП), искове с малък материален интерес (член 458 от ЗГП), за уведомяване за обжалване по търговски спорове с малък материален интерес и за издаване на заповед за плащане. По-краткият 8-дневен срок се прилага и за предявяване на правни средства за защита (обжалване и възражение) в производства за принудително изпълнение и обезпечение на вземания (член 9 от Закона за принудително изпълнение и обезпечение на граждански вземания (*Zakon o izvršbi in zavarovanju*)).

13 Съдилищата могат ли да изменят сроковете, по-специално сроковете за явяване пред съда или да определят специална дата за явяване пред съда?

Съдилищата провеждат заседания, когато това е предвидено по закон или когато е необходимо в хода на производството (член 113 от ЗГП). Заседанието е уговорена среща на определено място и в определено време за провеждане на процесуално действие. Съдът може да отложи заседание за по-късна дата, когато са налице основателни причини за това (член 115 от ЗГП). Съдът може също така да удължи срок, определен за извършването на определено процесуално действие от дадена страна (съдебен срок), ако за удължаването има основателни причини и страната е поискала удължаване на срока преди изтичането му.

14 Ако на страна, пребиваваща на място, където би се ползвала от удължаване на срока, бъде връчен акт на друго място, където пребиваващите лица, не се ползват от такова удължаване на срока, губи ли страната правото си да се ползва от това предимство?

Съгласно словенското законодателство не е възможно удължаване на срок поради това, че дадена страна пребивава на определено място или в определен район.

15 Какви са последиците при неспазване на сроковете?

Пропускането на срок най-общо означава загуба на право. Страната губи правото да предяви правно средство за защита (погасяване на право) и правно средство за защита, предявено прекалено късно, се отхвърля. Съдът може да отхвърли молба, която дадена страна не измени или не допълни в определен срок.

Ако срокът бъде пропуснат, може да се сметне, че страната е оттеглила иска си (например ако дадена страна не плати съдебна такса в законоустановения срок, се смята, че страната е оттеглила иска си, и производството се спира; същото важи и когато нито една от страните не поиска продължаване на производството четири месеца след спирането му).

Ако дадена страна не се яви на съдебно заседание, в някои случаи се смята, че тази страна е оттеглила иска си (например ако на първото заседание не се яви никоя страна, се смята, че ищецът е оттеглил иска).

Пропускането на срок може да има последици за страната и в доказателствени производства. Пропускането на срока за плащане на аванс за събиране на предложено доказателство означава, че това доказателство няма да бъде събрано.

16 При изтичане на срока с какви правни средства за защита разполагат пропусналите срока лица, т.е. неизправните страни?

Ако дадена страна пропусне срок за определено процесуално действие, което води до погасяване (което означава, че страната губи правото да извърши процесуалното действие), съдът може да удовлетвори искането на страната да извърши това действие по-късно (т.е. за връщане към предишно състояние, членове 116—121 от ЗГП).

Условията за връщане към предишно състояние са:

страната е пропуснала срока поради основателна причина, определена от съда в светлината на всички обстоятелства по делото;

в резултат на пропускането на срока е погасено право;

страната е внесла молба за връщане към предишно състояние пред съда, пред който е трябвало да бъде извършено процесуалното действие, в срок от 15 дни от преустановяването на причината, довела до пропускането на срока; ако страната е научила за пропуснатия срок по-късно, то в срок от 15 дни от момента на узнаването за това; във всички случаи в срок от три месеца, или, при търговски дела, в срок от 30 дни от деня, в който е бил пропуснат срокът;

неизвършеното процесуално действие е извършено в момента на внасяне на молбата за връщане към предишно състояние.

Внасянето на молба за връщане към предишно състояние обикновено не засяга хода на производството, но съдът може да реши, че производството трябва да бъде временно преустановено до окончателното влизане в сила на решението по молбата. След като получи подадена в срок молба за връщане към предишно състояние, съдът обикновено провежда заседание, на което взема решение относно молбата. Ако бъде допуснато връщане към предишно състояние, производството се връща в състоянието, в което е било преди забавянето, а решенията, издадени от съда поради забавянето, се анулират.

Връзки по темата:

<http://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/zakonodaja/preciscenaBesedilaZakonov>

<http://www.sodisce.si/>

<https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs>

<http://www.pisrs.si/Pis.web/>

Последна актуализация: 24/02/2021

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.